

A feladatokat írta:

Birikiné Nyéki Andrea, Tarnaörs

Kódszám:

.....

Lektorálta:

Széchenyiné Lőrincz Ilona, Szolnok

2017. február 18.

Curie Környezetismereti Emlékverseny 2016/2017.**5-6. évfolyam****TERÜLETI DÖNTŐ****1. feladat SZÖVEGÉRTÉS****5 pont**

Olvasd el a szöveget és válaszolj a kérdésekre!

A száhel szó az arab nyelvben a sivatag szegélyét jelenti és valóban, a Száhel-övezetet a világ legnagyobb sivatagjának déli szélén találjuk. A szavanna és a sivatag között található ez a valaha termékeny, bozótos, ligetes terület. Az esős időszak 25-35 napig tart csak, de ez is elegendő a köles megtermeléséhez, ami a terület legfontosabb gabonája. Ha azonban elmaradnak az esők, ha a hatalmas sáskarajok is útra kelnek, semmi nem marad az embereknek. Még nehezebbé teszi a helyzetet, hogy az érintett országok a világ legszegényebbjai között vannak (Mali, Szenegál, Burkina Faso, Etiópia, Szudán, Csád), ezért a saját erejükből semmiféle segítségre nem voltak képesek. A 80-as évek végére valamivel javult a helyzet, de a 90-es évek első felében újra katasztrófálissá vált. Óriási tömegek vonultak délre, folytatódott a túllegeltetés, ami tovább segítette az elsivatagosodást. Mind a mai napig nem született megnyugtató magyarázat arra, mi okozta a szárazságot. Sokan vádolták a mezőgazdasági változtatásokat (az 50-es évektől kezdtek el a köles helyett szezámot, földimogyorót, gyapotot termelni), mások az erdők irtását, megint mások a kecskéket és a túllegeltetést. Most ausztrál és kanadai kutatók új magyarázattal álltak elő. Szerintük a szárazság elsődleges okát nem Afrikában kell keresni.

Egyszerű modelljünkben azt vizsgálták, milyen hatással van a légszennyezés a világ éghajlatára. Elsődleges gyanúsítottjuk a kén-dioxid volt. Ez a molekula az egyik leggyakoribb szennyezőanyag, ami a fosszilis tüzelőanyagok, műanyagok elégetésekor a légkörbe kerül. Közismert tulajdonsága, hogy nehezíti a felhők képződését. Ha viszont az égen kevesebb a felhő Európa felett, ott könnyebben szökik meg a hő, hiszen annak nagy részét a felhők verik vissza a felszínre. Ebben az esetben Európa hőmérséklete csökken, aminek következtében az esők öve délebbre húzódik, szárazságot okozva a legérzékenyebb helyen, a Száhel-övezetben.

1. Mi a száhel szó jelentése?

2. Mi volt a terület legfontosabb gabonája?

3. Minek a rövidítése a FAO?

4. Mely tényezők segítik elő az elsivatagosodást ?

.....

.....

5. Hogy kerül a kén-dioxid a levegőbe?

.....

2. feladat Fertő- Hanság NP - SZÖVEGPÓTLÁS**5 pont**

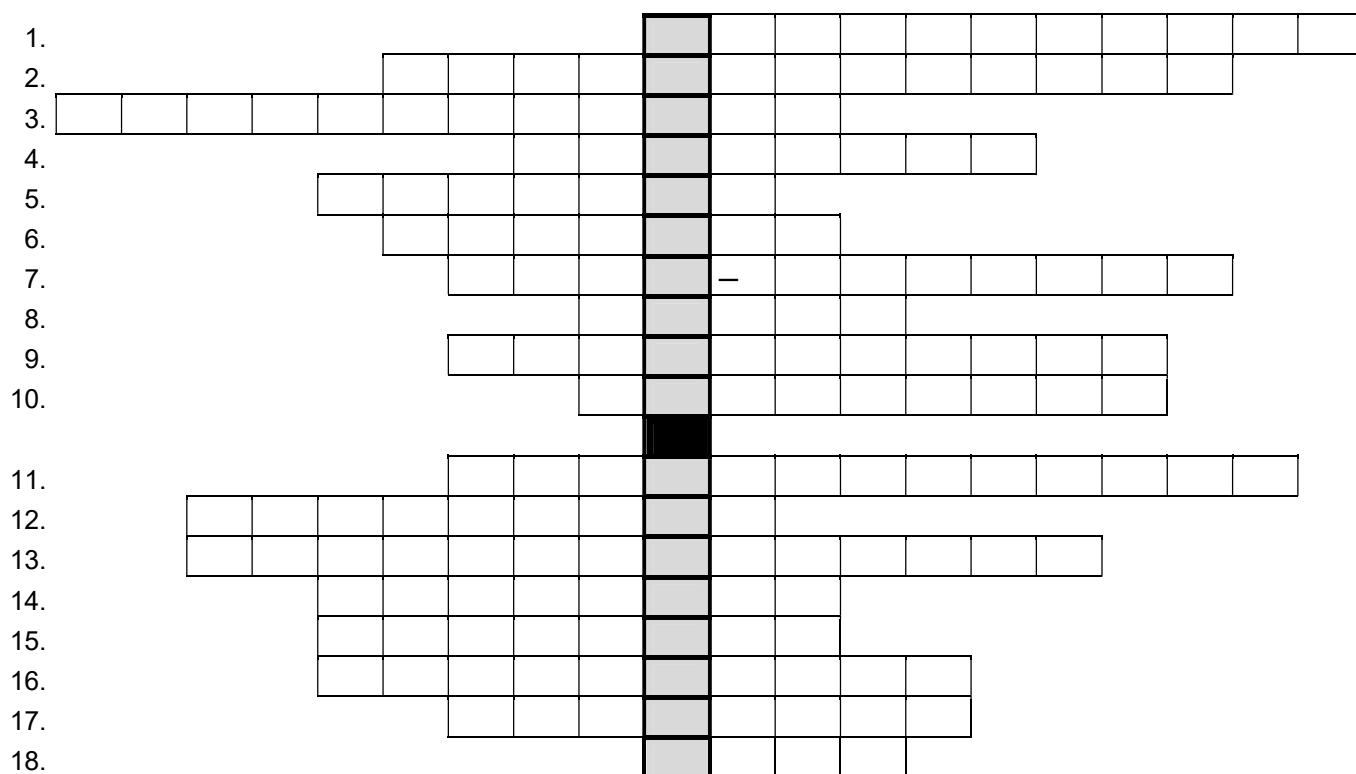
Pótold ki a szöveg hiányzó részeit!

Fertő–Hanság Nemzeti Park Magyarországon, a vele határos Neusidler See-Seewinkel Nemzeti Park Ausztriában terül el. A hazai park igazgatósága Sarródon, aban van, míg az osztrák parké Ilmicben található. A Fertő-táj nemzetközi elismertségét bizonyítja, hogy 1979-ben rezervátummá nyilvánították, 1989-től pedig a Ramsari Egyezmény nemzetközi jelentőségű vadvizei között is számon tartják. A Fertő tó Közép-Európa legnagyobb tava és a kontinentális síkvidéki tavak leg.....bb képviselője.

3. feladat KERESZTREJTVÉNY**19 pont**

1. A nádasok védik a vizek partjait a-tól.
2. Ízfokozók, színezékek, tartósítószerke összefoglaló neve.
3. A szén-dioxid és a metán fokozza ezt a jelenséget.
4. Interneten keresztüli rendszeres és tartós háborgatás, megfélemlítés.
5. Szmog
6. Az erdők irtásával egyre gyakoribbá váltak.
7. Kis mennyiségben is halált okozó égéstermék.
8. Ilyen mészkövet bányásztak valamikor Fertőrákoson.
9. Magas C – vitamin tartalmú piros termés. Ha megcsípte a dér ehető. Teája áztatással készül.
10. Ha a gyermek állandóan számítógépes játékok bűvöletében él, ennek a világnak a rabja lesz.
11. Éghajlatváltozás idegen szóval.
12. Ellenőrzött körülmények között termelt, vegyszermentes áru.
13. Az élővizekbe jutó foszfátok ezt okozzák.
14. Bizonyos ételek, vegyszerek okozhatják.
15. Az erdőkre és az épített környezetre egyaránt veszélyes.
16. Alumínium gyártása közben keletkező veszélyes hulladék.
17. Az árut tetszetőssé teszi.
18. Sötétbarna színű, édes ízű buborékos üdítőital, mely fogaidat és csontjaidat veszélyezteti.

Megfejtés:

4. feladat**6 pont**

A számítógép, mobil telefon életünk és munkánk részévé vált. Túlzott használatuk egészségünkre is ártalmas lehet.

Párosítsd össze a tevékenységeket az egészségre gyakorolt hatásukkal!

Írd a nagybetűket a táblázat megfelelő helyére!

1. Monitor folyamatos figyelése
2. Személyes tér korlátozása
3. Merev tartás
4. Túlzott chatelés, böngészés
5. Kevés mozgás
6. Billentyűzet állandó használata

- A) Túlsúly kialakulása
- B) Fájdalmas ujj és csukló ízület
- C) Függőség kialakulása
- D) Szem kiszáradása
- E) Nyak, hát, gerinc panaszok
- F) Stressz kialakulása

1	2	3	4	5	6

5. feladat KIHALÓFÉLBEN LÉVŐ ÁLLATOK**5 pont**

A kihalófélben lévő állatfajokkal a felelőtlen emberi viselkedés, a mértéktelen vadászat, vagy élőhelyeik elvesztése, kényszerű elhagyása miatt hamarosan már csak archív felvételeken találkozhatunk. Az itt látható képeken lévő állatok is sajnos néhány éven belül eltűnnek, és ezzel szegényebb lesz Földünk élővilága.

A nevüket írd a képek alá!

1. TÜSKÉSPATKÁNY

2. SZAOOLA

3. ÉSZAKI SZŐRŐSORRÚ VOMBAT

4. DIADÉMSZIFALA

5. AXOLOTL

.....

.....

.....

.....

.....

6. feladat**SZÓKERESŐ****5 pont**

A betűhalmazból keresd meg a Fertő – Hanság NP védett élőlényeit - 5 darabot - és írd a nevüket a képük alá!

D	S	Z	S	T	C	N	I	I	V	T	E	W	W	Z
S	E	X	A	R	P	D	R	K	X	B	K	Q	L	C
S	U	M	F	K	A	Y	J	W	O	X	H	A	S	K
P	U	A	B	G	D	P	Z	J	M	M	B	K	A	B
O	U	R	K	S	W	W	G	C	Z	R	Q	I	M	Y
U	V	C	B	Ó	M	U	H	K	G	V	D	B	Z	D
N	W	D	Ó	J	Z	H	Z	E	J	Z	K	M	O	E
V	A	L	M	P	I	Í	Q	C	L	U	Ó	Ö	E	V
D	H	A	R	T	I	Q	H	U	T	G	Q	L	S	O
J	Z	S	D	S	R	P	R	I	N	L	C	Ö	Y	J
H	X	Q	I	U	W	Y	Á	A	P	X	F	B	A	O
J	J	B	Z	T	C	H	B	L	H	Á	L	T	E	Q
X	M	H	R	L	K	K	J	Q	Y	L	L	Z	S	F
L	W	K	J	X	Ó	E	W	S	X	O	Q	D	F	A
Y	D	Q	K	P	J	A	I	U	S	J	L	J	C	K

7. feladat **SZÓTAGOLÓ****5 pont**

Keresd meg egy közkedvelt nápolyiban található adalékanyagokat! /5 darabot/
Írd a pontozott vonalra!

1.

2.

3.

4.

5.

E – MA – AN – GE – A – O – SZI – FO – VE – NÖ – MUL – TI – NE – Á – RO – LÓ –
DÁNS – SZER – ZÉK – XI – TÉR – GAT – SZER - LŐ

